

Warszawa, dnia 4 sierpnia 2023 r.

Poz. 1522

**ROZPORZĄDZENIE
RADY MINISTRÓW**

z dnia 6 lipca 2023 r.

**w sprawie realizacji działań funkcjonariuszy Służby Więziennej oraz wzoru protokołu z kontroli osobistej,
kontroli pobieżnej oraz ze sprawdzania pojazdów lub ich ładunku**

Na podstawie art. 18 ust. 7 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2470 oraz z 2023 r. poz. 240, 347, 641 i 1053) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowy tryb:
 - a) legitymowania osób ubiegających się o wstęp oraz opuszczających teren jednostek organizacyjnych Służby Więziennej, zwanych dalej „jednostkami organizacyjnymi”, oraz deponowania dokumentów tożsamości osób przebywających na ich terenie,
 - b) legitymowania funkcjonariuszy i pracowników Służby Więziennej wchodzących i wychodzących z jednostki organizacyjnej,
 - c) legitymowania osób w związku z realizacją czynności, o których mowa w art. 18 ust. 1 pkt 4, 5, 7 i 7a ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej, zwanej dalej „ustawą”,
 - d) żądania od osób wymienionych w lit. a i b przekazania do depozytu przedmiotów niedozwolonych, o których mowa w art. 242 § 16 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 127, z 2022 r. poz. 2600 oraz z 2023 r. poz. 818), zwanych dalej „przedmiotami niedozwolonymi”, przeprowadzania kontroli pobieżnej, sprawdzania pojazdów wjeżdżających oraz wyjeżdżających, a także ładunków tych pojazdów, również za pomocą środków technicznych przeznaczonych do wykrywania przedmiotów niedozwolonych lub substancji psychoaktywnych, o których mowa w art. 242 § 12a ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy, zwanych dalej „substancjami psychoaktywnymi”, lub z wykorzystaniem psa służbowego wytresowanego do wyszukiwania przedmiotów niedozwolonych lub substancji psychoaktywnych, jak również, w uzasadnionych przypadkach, przeprowadzania kontroli osobistej tych osób,
 - e) zatrzymania, na terenie jednostki organizacyjnej lub na terenie przyległym do tej jednostki, przez który rozumie się teren pozostający w polu widzenia funkcjonariusza Służby Więziennej i jego bezpośrednie sąsiedztwo, w celu niezwłocznego przekazania Policji, osób, co do których istnieje uzasadnione podejrzenie popełnienia czynu zabronionego pod groźbą kary,
 - f) usunięcia z terenu jednostki organizacyjnej osoby, która nie stosuje się do polecenia, wydanego na podstawie obowiązujących przepisów,
 - g) zatrzymania osób pozbawionych wolności, które dokonały ucieczki z aresztu śledczego lub zakładu karnego, dokonały ucieczki w trakcie konwojowania lub zatrudnienia lub które na podstawie zezwolenia właściwego organu opuściły areszt śledczy albo zakład karny i nie powróciły do niego w wyznaczonym terminie, korzystając z zezwolenia na czasowe opuszczenie aresztu śledczego lub zakładu karnego bez konwoju funkcjonariusza Służby Więziennej albo korzystając z przerwy w odbywaniu kary pozbawienia wolności,
 - h) podjęcia pościgu, jeżeli zbieg znajduje się w polu widzenia lub znany jest kierunek jego ucieczki lub po ustaleniu czasu i kierunku ucieczki organizacji pościgu,
 - i) zwracania się w nagłych przypadkach do organów ochrony porządku publicznego i bezpieczeństwa państwa lub każdej osoby o udzielenie doraźnej pomocy w ramach obowiązujących przepisów prawa;

- 2) sposób postępowania podczas realizacji przez funkcjonariuszy Służby Więziennej, zwanych dalej „funkcjonariuszami”, działań wymienionych w pkt 1;
- 3) wzór protokołu z kontroli osobistej oraz z kontroli pobieżnej i sprawdzenia pojazdu lub jego ładunku w razie ujawnienia przedmiotu niedozwolonego lub substancji psychoaktywnej.

§ 2. 1. Funkcjonariusz, pełniący służbę przy wejściu do jednostki organizacyjnej lub wyznaczony do realizacji uprawnień, o których mowa w § 1 pkt 1, zwany dalej „bramowym”, legitymuje osoby, o których mowa w § 1 pkt 1 lit. a, zwane dalej „osobami legitymowanymi”, wzywając je do okazania dokumentu tożsamości.

2. Tożsamość osób legitymowanych ustala się na podstawie jednego z następujących dokumentów, zawierających dane osobowe oraz zdjęcie umożliwiające identyfikację:

- 1) dowodu osobistego;
- 2) legitymacji służbowej;
- 3) dokumentu potwierdzającego tożsamość cudzoziemca, o którym mowa w art. 3 pkt 3 oraz art. 226 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2023 r. poz. 519, 185 i 547);
- 4) dokumentu paszportowego;
- 5) prawa jazdy;
- 6) książeczki żeglarskiej.

3. Tożsamość małoletnich osób legitymowanych bramowy ustala na podstawie:

- 1) legitymacji szkolnej;
- 2) dowodu osobistego lub dokumentu paszportowego wydanego osobie małoletniej;
- 3) oświadczenia opiekuna osoby małoletniej, pod warunkiem nieposiadania przez tę osobę dokumentów, o których mowa w pkt 1 i 2.

4. Bramowy ustala tożsamość osób legitymowanych przez porównanie zdjęcia zamieszczonego w dokumencie, na podstawie którego ustalono tożsamość, z faktycznym wizerunkiem tych osób oraz weryfikację podanych danych osobowych z danymi osobowymi zawartymi w tym dokumencie.

5. Po potwierdzeniu tożsamości osób legitymowanych bramowy deponuje ich dokument, na podstawie którego ustalono tożsamość, w miejscu zapewniającym jego bezpieczne przechowanie, na czas przebywania tych osób na terenie jednostki organizacyjnej. Dokumentu nie deponuje się w przypadkach, kiedy musi on zostać wykorzystany na terenie jednostki organizacyjnej w związku z celem pobytu na jej terenie lub w celach służbowych.

§ 3. 1. Funkcjonariusz, który przystępuje do legitymowania, o którym mowa w § 1 pkt 1 lit. c, podaje swój stopień służbowy, imię i nazwisko, przyczynę podjęcia legitymowania, a na żądanie osoby, wobec której jest ono prowadzone, podaje podstawę prawną jego podjęcia.

2. W przypadku następującego bezpośrednio po sobie legitymowania z tej samej przyczyny kolejnych osób znajdujących się w pobliżu, funkcjonariusz jednokrotnie wykonuje czynność określoną w ust. 1 łącznie wobec wszystkich tych osób.

3. Funkcjonariusz w czasie legitymowania ustala tożsamość osoby w sposób określony w § 2 ust. 2–4.

4. W przypadku legitymowania osoby znajdującej się w pojeździe funkcjonariusz, ze względów bezpieczeństwa, może żądać opuszczenia pojazdu przez tę osobę oraz inne osoby znajdujące się w pojeździe.

5. W przypadku gdy funkcjonariuszowi znany jest faktyczny wizerunek oraz tożsamość osób, w stosunku do których realizuje czynności, może on odstąpić od ich legitymowania.

§ 4. 1. Bramowy dokonuje legitymowania funkcjonariuszy i pracowników Służby Więziennej wchodzących i wychodzących z jednostki organizacyjnej i ustala ich tożsamość na podstawie legitymacji służbowej, przez porównanie zdjęcia zamieszczonego w legitymacji służbowej z faktycznym wizerunkiem tych osób oraz weryfikację podanych danych osobowych z zawartymi w tym dokumencie. Ponadto, na żądanie bramowego, funkcjonariusze i pracownicy Służby Więziennej okazują legitymację służbową w sposób umożliwiający odczytanie oraz zanotowanie numeru legitymacji, a także danych osobowych.

2. W przypadku gdy bramowemu znany jest faktyczny wizerunek oraz tożsamość osób, o których mowa w ust. 1, może on odstąpić od ich legitymowania.

3. Bramowy ewidencjonuje wstęp i opuszczenie terenu jednostki organizacyjnej przez osoby, o których mowa w ust. 1. Ewidencji nie podlega pobyt związany z pełnieniem służby lub wykonywaniem pracy na terenie jednostki organizacyjnej przez te osoby.

§ 5. 1. Po wylegitymowaniu osób, o których mowa w § 1 pkt 1 lit. a i b, zwanych dalej „osobami kontrolowanymi”, bramowy wzywa je do przekazania do depozytu przedmiotów niedozwolonych i substancji psychoaktywnych.

2. W uzasadnionych przypadkach, przed samodzielnym deponowaniem przedmiotów niedozwolonych lub substancji psychoaktywnych w wyznaczonym miejscu – przez osoby kontrolowane, bramowy może wezwać te osoby do ich okazania.

§ 6. 1. Bramowy informuje osobę kontrolowaną, że przystępuje do dokonania kontroli pobieżnej, po zdeponowaniu przedmiotów niedozwolonych i substancji psychoaktywnych.

2. Bramowy przystępuje do kontroli pobieżnej wyposażony w rękawiczki ochronne i może posiadać do dyspozycji w szczególności ręczny lub bramowy wykrywacz metalu.

3. Po rozpoczęciu kontroli pobieżnej bramowy wydaje osobie kontrolowanej polecenie wydania posiadanych przy sobie przedmiotów do kontroli, które sprawdza w szczególności wzrokowo i manualnie oraz za pomocą środków technicznych.

4. Po przeprowadzeniu kontroli przedmiotów przekazanych przez osobę kontrolowaną bramowy poleca jej okazać zawartość kieszeni i jej całkowite opróżnienie, w celu upewnienia się, że osoba kontrolowana przekazała do kontroli wszystkie posiadane przedmioty.

5. Bramowy sprawdza odzież, obuwie oraz przedmioty znajdujące się na ciele osoby kontrolowanej przy pomocy środków technicznych lub psa służbowego, lub sprawdzenia biochemicznego.

6. Sprawdzenia wzrokowego i manualnego odzieży, obuwia oraz przedmiotów znajdujących się na ciele osoby kontrolowanej dokonuje osoba tej samej płci co osoba kontrolowana.

§ 7. Kontrolę z wykorzystaniem psa służbowego przeprowadza się z zachowaniem zasad bezpieczeństwa, w szczególności w czasie przeprowadzania tej kontroli stosuje się przesłony uniemożliwiające bezpośredni kontakt psa służbowego z osobą kontrolowaną.

§ 8. Sprawdzenie biochemiczne może polegać na:

- 1) badaniu przedmiotów, za pomocą posiadanych przez jednostkę organizacyjną środków technicznych, na obecność substancji psychoaktywnej;
- 2) badaniu osób kontrolowanych, za pomocą posiadanych przez jednostkę organizacyjną środków technicznych, na obecność substancji psychoaktywnej.

§ 9. 1. W przypadku niewykrycia przedmiotów niedozwolonych lub substancji psychoaktywnych w wyniku kontroli, o której mowa w § 6, oraz utrzymaniu się uzasadnionego podejrzenia, że osoba kontrolowana takie przedmioty lub substancje psychoaktywne posiada przy sobie, bramowy wzywa ją do poddania się kontroli osobistej i informuje o tym kierownika jednostki organizacyjnej lub osobę przez niego upoważnioną, zwanych dalej „kierownikiem”, który wyznacza funkcjonariuszy tej samej płci co osoba kontrolowana do przeprowadzenia kontroli osobistej i, w razie potrzeby, osobę wykonującą zawód medyczny do udziału w kontroli osobistej.

2. Bramowy przeprowadza osobę kontrolowaną do pomieszczenia, w którym odbędzie się kontrola osobista, i oczekując na rozpoczęcie kontroli, stale nadzoruje jej zachowanie.

3. Funkcjonariusze wyznaczeni do przeprowadzenia kontroli osobistej realizują ją w następujący sposób:

- 1) wyposażeni są w rękawiczki ochronne i w ręczny wykrywacz metalu;
- 2) ubezpieczają się wzajemnie;
- 3) informują osobę kontrolowaną o jej rozpoczęciu;
- 4) w pierwszej kolejności sprawdzają osobę kontrolowaną, jej odzież, obuwie oraz przedmioty, które znajdują się na jej ciele, nie odsłaniając zakrytych odzieżą części ciała, a następnie odsłaniając je – w zakresie niezbędnym do odebrania przedmiotu niedozwolonego lub substancji psychoaktywnej;

- 5) kontrolują wzrokowo, manualnie oraz ręcznym wykrywaczem metalu przekazaną do sprawdzenia odzież oraz przedmioty, w miarę możliwości sprawdzają je urządzeniem do prześwietlania bagażu lub z wykorzystaniem psa służbowego, lub przez sprawdzenie biochemiczne;
- 6) kontrolują wzrokowo lub z wykorzystaniem środków technicznych odsłonięte części ciała osoby kontrolowanej, lub – w przypadkach uzasadnionych manualnie – z wyłączeniem miejsc intymnych;
- 7) mogą wydawać polecenia, które mają na celu szczegółowe sprawdzenie części ciała, w tym umożliwienie oględzin miejsc intymnych;
- 8) ujawnione przedmioty niedozwolone lub substancje psychoaktywne zabezpieczają w woreczku z zapięciem strunowym;
- 9) na żądanie przedstawiciela ustawowego lub pełnoletniej osoby najbliższej, sprawujących opiekę nad małoletnią osobą kontrolowaną, kontrolę osobistą małoletniej osoby kontrolowanej przeprowadza się w obecności przedstawiciela ustawowego lub pełnoletniej osoby najbliższej.

§ 10. Wzór protokołu z kontroli osobistej, kontroli pobieżnej lub ze sprawdzenia pojazdu lub jego ładunku jest określony w załączniku do rozporządzenia.

§ 11. 1. Do osób wychodzących z jednostki organizacyjnej stosuje się odpowiednio przepisy § 2 i § 4 oraz § 6–10.

2. W przypadku odmowy poddania się czynnościom kontrolnym bramowy ponownie wzywa osobę opuszczającą teren jednostki organizacyjnej do poddania się tym czynnościom i poucza jednocześnie o treści art. 18 ust. 1 pkt 5 ustawy.

§ 12. 1. Bramowy dokonuje sprawdzenia pojazdów wjeżdżających oraz wyjeżdżających z terenu jednostki organizacyjnej, a także ładunków tych pojazdów, przez ich sprawdzenie wizualne i manualne. Sprawdzenia można również dokonać przy pomocy środków technicznych lub psa służbowego.

2. Sprawdzenia pojazdów i ich ładunków dokonuje się w obecności osób kierujących tymi pojazdami.

3. W przypadkach uzasadnionych, za zgodą kierownika jednostki organizacyjnej, sprawdzenie pojazdów i ich ładunków może być dokonane bez obecności osoby kierującej pojazdem. Sprawdzenie dokonane bez obecności osoby kierującej pojazdem przeprowadza co najmniej dwóch bramowych.

4. W ramach sprawdzenia, o którym mowa w ust. 1, bramowy kontroluje pojazd oraz ładunki w taki sposób, aby udaremnić próby przemytu przedmiotów niedozwolonych lub substancji psychoaktywnych oraz dostania się osób na teren jednostki organizacyjnej w sposób niezgodny z prawem, a także opuszczenia tego terenu przez osoby w sposób niezgodny z prawem.

5. Kierującego pojazdem oraz inne osoby znajdujące się w pojeździe, ubiegające się o wstęp lub opuszczające teren jednostki organizacyjnej, poddaje się czynnościom kontrolnym odpowiednio jak osoby kontrolowane.

§ 13. 1. Zatrzymując osobę przebywającą na terenie jednostki organizacyjnej, funkcjonariusz informuje ją o przyczynach zatrzymania.

2. O zatrzymaniu osoby niezwłocznie powiadamia się właściwą terytorialnie jednostkę organizacyjną Policji.

3. Do czasu przekazania Policji osoby zatrzymanej pozostaje ona pod dozorem funkcjonariusza.

4. Osobę zatrzymaną przekazuje się Policji wraz z ujawnionymi przedmiotami niedozwolonymi i substancjami psychoaktywnymi, a także kopią protokołu kontroli osobistej, kontroli pobieżnej lub ze sprawdzenia pojazdu lub jego ładunku.

§ 14. Usunięcia z terenu jednostki organizacyjnej osoby, która nie stosuje się do polecenia funkcjonariusza wydanego na podstawie obowiązujących przepisów prawa, dokonuje się po uprzednim wezwaniu jej do zachowania się zgodnego z prawem.

§ 15. 1. W przypadku zatrzymania osoby, o którym mowa w art. 18 ust. 1 pkt 7 ustawy, zwanej dalej „zbiegiem”, funkcjonariusz:

- 1) powinien posiadać uzasadnione przekonanie co do tożsamości zatrzymywanej osoby, a następnie potwierdzić tożsamość tej osoby, porównując wygląd osoby zatrzymanej z posiadanym opisem lub fotografią;
- 2) ustala, w celu odebrania, czy zbieg posiada broń lub inne przedmioty niedozwolone lub substancje psychoaktywne;
- 3) zabezpiecza zbiega oraz przedmioty, o których mowa w pkt 2, do czasu przekazania Policji lub doprowadzenia go do jednostki organizacyjnej.

2. Funkcjonariusz niezwłocznie powiadamia o dokonaniu zatrzymania zbiega najbliższą jednostkę Policji lub jednostkę organizacyjną, podając w szczególności swoje dane personalne lub służbowe, dane zbiega, przyczynę zatrzymania, informację o miejscu zatrzymania oraz ustala sposób i miejsce jego przekazania.

§ 16. 1. Jeżeli zbieg znajduje się w polu widzenia funkcjonariusza lub jest znany kierunek jego ucieczki oraz jeżeli nie spowoduje to zaprzestania realizacji ważnych zadań ochronnych, a w szczególności jeżeli dozorowanie zbiega było podstawowym zadaniem ochronnym funkcjonariusza, podejmuje on pościg bezpośredni, powiadamiając o tym kierownika.

2. Kierownik organizuje wsparcie dla podjętego pościgu oraz organizuje grupy pościgowe, w szczególności wysyłając je w znanym kierunku ucieczki oraz – w związku z rozpoznaniem warunków i właściwości osobistych zbiega – do potencjalnych miejsc jego przebywania po oddaleniu się. Kierownik organizujący wsparcie dla pościgu oraz grupy pościgowe współpracuje z Policją, ubiegając się o wzmocnienie działań pościgowych.

3. Pościg, o którym mowa w ust. 2, może zorganizować również dowódca Grupy Interwencyjnej Służby Więziennej, po uzyskaniu zgody właściwego Dyrektora Okręgowego Służby Więziennej.

§ 17. 1. Wykonując czynności służbowe, o których mowa w art. 18 ust. 1 pkt 8 ustawy, funkcjonariusz, przy wykorzystaniu dostępnych środków:

- 1) przedstawia się, podając odpowiednio stopień służbowy, imię i nazwisko oraz stanowisko służbowe;
- 2) o ile to możliwe, okazuje legitymację służbową;
- 3) podaje podstawę prawną działania;
- 4) określa charakter zdarzenia, a także rodzaj i zakres oczekiwanej pomocy.

2. W przypadkach niecierpiących zwłoki funkcjonariusz może odstąpić od realizacji czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 1–3, identyfikując jedynie jednostkę organizacyjną, którą reprezentuje.

§ 18. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.¹⁾

Prezes Rady Ministrów: *M. Morawiecki*

¹⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2019 r. w sprawie szczegółowego trybu działań funkcjonariuszy Służby Więziennej podczas wykonywania czynności służbowych (Dz. U. poz. 2518), które traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia zgodnie z art. 61 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 22 lipca 2022 r. o zmianie ustawy o Służbie Więziennej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1933 oraz z 2023 r. poz. 1053).

WZÓR

Protokół z kontroli osobistej, kontroli pobieżnej lub ze sprawdzenia pojazdu lub jego ładunku

przeprowadzonej w dniu

W

(nazwa ZK-AŚ / nazwa miejsca kontroli)

1. Podstawa prawna przeprowadzenia kontroli:

art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2470, z późn. zm.)

2. Data i godzina rozpoczęcia oraz zakończenia przeprowadzenia kontroli lub sprawdzenia:

.....
.....

3. Dane osoby kontrolowanej: imię, nazwisko, seria i numer dokumentu, na podstawie którego ustalono tożsamość:

.....
.....
.....
.....

4. Numer służbowy funkcjonariusza(-y) Służby Więziennej przeprowadzającego(-ych) kontrolę lub sprawdzenie:

.....
.....
.....
.....

5. Miejsce ujawnienia przedmiotów niedozwolonych lub substancji psychoaktywnej:

.....
.....
.....
.....
.....

6. Wyniki kontroli lub sprawdzenia:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

7. Podjęte czynności:

.....
.....
.....
.....
.....

8. Pouczenie osoby kontrolowanej o jej prawach:

.....
.....
.....
.....

9. Podpis osoby kontrolowanej:

.....
.....

10. Podpis funkcjonariusza(-y) Służby Więziennej przeprowadzającego(-ych) kontrolę lub sprawdzenie:

.....
.....
.....
.....